

Ponovna uporaba odsluženega lesa

RADIO KRANJ, 20.01.2021, **POD DROBNOGLEDOM**, 11:07

ANA JAGODIC DOLŽAN (voditeljica)

V Žireh so potegnili črto pod projekt Lesni feniks. Ime seveda ni naključje. Šlo je za ponovno uporabo odsluženega lesa za izdelavo klopi in nekatere druge urbane opreme. Gre za vidni rezultat, pomembni pa so tudi ostali, pravi župan Janez Žakelj.

JANEZ ŽAKELJ (župan Občine Žiri)

Zdaj je zagotovo ta projekt večplasten in je najpomembnejše njegovo okoljevarstveno sporočilo. Ponovna uporaba odsluženih predmetov kot način za zmanjševanje količin odpadkov, velja omeniti društvo **Ekologi brez meja**, ki nam je kot zunanji izvajalec pripravil res odlične izobraževalne vsebine, skupaj z agencijo, Razvojno agencijo Sora je bilo tako organiziranih kar nekaj projekcij filmov, potem predavanj z okoljevarstveno vsebino in tudi delavnic. Nastal je tudi bom rekel zanimiv, zanimiva povezava med lokalno skupnostjo, gospodarstvom in med izobraževalno institucijo in nenazadnje smo kot rezultat dobili 20 klopi in 9 ležalnikov za naše kopališče Pustotnik s preoblačilnico in biološki wc.

ANA JAGODIC DOLŽAN (voditeljica)

Izdelke so zasnovali dijaki Šolskega centra Škofja Loka, za izdelavo pa so poskrbeli v podjetju M Sora.

JANEZ ŽAKELJ (župan Občine Žiri)

Lahko ocenim to sodelovanje kot odlično, zelo dobra poteza je bila v projekt vključit dijake srednje šole, ki so s svojim veseljem do ustvarjanja in z eno posebno energijo dodali veliko pozitivnega v ta projekt, jaz pa upam, da so se tudi oni marsičesa naučili. Jaz bi na tem mestu čestital Eli Kokelj, avtorici izbranega predloga klopi s čipko. Zanimivo je, da je v tradicionalno moškem poklicu uveljavila neke vrste ženski princip. Čestitke pa gredo tudi Klemenu Mezeg, ki je z inovativno idejo za garderobo oziroma preoblačilnico tudi presenetil. Jaz sem prepričan, da so dijaki imeli priložnost v našem podjetju, uspešnem podjetju M Sora v proizvodnih halah videti tudi procese, o katerih v učilnicah samo slišijo, tako da sem prepričan, da je tudi to pozitivna izkušnja zanje. Upam pa seveda, da bodo tudi šolniki na podlagi tega rezultata projekta vključili določene učne vsebine tudi v ponovno uporabo in okoljevarstveni vidik, ker nenazadnje se že pri načrtovanju izdelkov mora predvideti, kakšna bo njihova uporaba mogoče, ko bo ta prvotna uporaba šla mimo. Zdaj za podjetja zagotovo ni bilo osnovno vodilo ustvarjanje donosa, ampak te nefinančne koristi, ki jih jaz sem zelo vesel so jih izkazali z družbeno odgovornim ravnanjem in postavili so odličen zgled tako mladim, svojim zaposlenim, pa tudi širšemu okolju in nenazadnje tudi kupcem, saj sem prepričan, da kupci na koncu izvedo.

(glasba)

ANA JAGODIC DOLŽAN (voditeljica)

Na Radiu Kranj govorimo o uporabi odsluženega lesa za nove izdelke. V okviru projekta Lesni feniks je povezala Šolski center Škofja Loka in podjetje M Sora. Več o priložnosti, ki so jo dobili mladi, pa Irena Leban.

IRENA LEBAN (Šolski center Škofja Loka)

Sodelovanje v takem projektu je res neprecenljiva izkušnja za te mlade bodoče lesarje, ker te klopce bodo zdaj v uporabi in to je ena taka izjemna potrditev potrebnosti njihovega znanja, njihovih poklicnih kompetenc in toliko bolj bodo motivirani za razvoj naprej. Jaz upam, da bomo imeli še več takih projektov. Nekaj majhnih projektov smo že v preteklosti izvedli, tale je bil tako zdaj v zadnjem času res lepo zelo odmeven. Manjka morda še evalvacija, ker to ozaveščanje rezultatov je zelo pomembno za, potem za napredek, zato da ugotoviš, kje s in kam naprej, tudi za dijake in taki projekti upam, da bodo še, no, ker so vzpodbuda za dijake.

ANA JAGODIC DOLŽAN (voditeljica)

Tudi direktor M Sore Aleš Dolenc upa, da omenjeni projekt ne bo edini skupni.

ALEŠ DOLENC (direktor M Sore)

Mi se bomo trudili jih pač še naprej iskat, tudi mogoče malo soustvarjat potrebo po takih projektih. Zdaj mi moramo vedeti, da smo proizvajalci oken in do neke mere vhodnih vratih, nismo proizvajalec klopi in pohištva, ker tudi nimamo tehnologije za to, ampak pristopili smo lahko na enem konkretnem projektu sodelovali z bodočimi lesarji, tudi z lokalno skupnostjo, da damo nekaj konkretnega. Saj z lokalno skupnostjo lepo sodelujemo na vseh področjih, ampak to je bom rekel pa ena materializacija, en konkretni prispevek k izboljšanju življenja v lokalni skupnosti. dejansko meni je pa največ to, da smo sodelovali z učenci, da smo se spoznavali, ker končno to so naši bodoči kadri, pač ta šola je eden močan vir črpanja naših bodočih kadrov. Po drugi strani pa tudi oni, da smo jim dali nek konkreten izziv, ki ga rešujejo, da lahko ustvarjajo in s tem razvijajo svoje sposobnosti, ker bom rekel ta poklic lesarjev je pač zaradi usode lesarske panoge bil mogoče malo podcenjen. Mi moramo pač tem mladim, ki se želijo ukvarjat z lesom, ki imajo radi les, ki bi si želeli ustvarjat neko poslovno kariero na tem področju, moramo pokazati, da ta poklic je lahko ravno tako zanimiv in končno tudi uspešen, kot recimo mogoče bolj popularni poklici avtomehanika, strojnika in podobno in to je bila res ena čudovita priložnost. Jaz tudi upam, da bomo dobili še kakšen projekt, da bo še kakšen projekt, vsekakor bomo pa tudi sami poskušali, če bo le kaj podobnega, da se lahko zanesemo na pomoč in sodelovanje teh mladih učencev. Bom rekel jaz sem v svoji dolgoletni poslovni karieri prvič doživel, da je bilo res neko sodelovanje na neki konkretni zadevi, kjer končno da tudi lep uporaben izdelek in tudi neko dobrobit za lokalno skupnost.

(glasba)

ANA JAGODIC DOLŽAN (voditeljica)

Slovenija ima kar nekaj potenciala za ponovno uporabo odsluženega lesa, vendar pa tudi kar precej izzivov, je bilo slišati na spletni okrogli mizi ob zaključku projekta Lesni feniks, v okviru katerega je iz odsluženega lesa nastala urbana oprema. Direktor M Sore, Aleš Dolenc.

ALEŠ DOLENC (direktor M Sore)

To, da je lesa v okolici Žirov, v Sloveniji, v Evropi zaenkrat še dovolj, mislim, da celotno družbo, pa vsi, ki se ukvarjamo z lesom, to malo uspava, saj les je naravni material, ekološko sprejemljiv, pa to in da mogoče zaradi tega malo manj razmišljamo o ponovni uporabi kot pri nekih dragih materialih, ki so ekološko sporni, pa tudi, če jih odvržemo, imamo z njim probleme, ker les v končni fazi, če ne znamo nič pametnega drugega z njim početi, tudi z odsluženim lesom, ga lahko še vedno uporabimo namesto nafte in mislim, da se s tem malo uspavamo, ampak to je situacija, ki je trenutna. Jaz se bojim, da te podnebne spremembe bodo lahko to zadevo kar dramatično spremenile in zato se mi pač tudi poskušamo ukvarjati s tem, kako bi pa les le ponovno uporabili in kako bi ga tudi uporabili za naš tip proizvodnje, se pravi za okna in za vrata. V tem smislu smo pač naredili neke poskuse, to je zdaj več ali manj na poskusni fazi, ampak smo tudi s pomočjo tega projekta pripeljali do nivoja, ko mi to tehnično lahko naredimo. Seveda je pa zdaj en drugi problem na drugi strani, ali je interes kupcev, da tak les imajo, da si ga želijo in seveda, da tak produkt tudi lahko plačajo, kar v tem momentu je pač, če se sliši še bolj paradoksalno, cena okna iz odsluženega lesa kar precej dražja, ker je stroškovno dražja tudi za kupca, kot pa iz bom rekel industrijskih lepljencev, ki jih kupimo na trgu.

ANA JAGODIC DOLŽAN (voditeljica)

Prodali so že nekaj vhodnih vrat, pri katerih so uporabili odslužen les. Po besedah Dolenca je služil kot zanimiv dekorativni element. K razvoju ponovne uporabe lesa bi gotovo prispevale državne ali evropske subvencije, so med drugim še menili sogovorniki. Med njimi je bila tudi koordinatorica Strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva za krožno gospodarstvo, Dragica Marinič.

DRAGICA MARINIČ (koordinatorica Strateško razvojno-inovacijskega partnerstva za krožno gospodarstvo)

V SRIP-u krožno gospodarstvo smo zaokrožili na eni strani gospodarstvo, na drugi strani razvojno raziskovalne inštitucije, potem tudi nevladni sektor, ki ima pomembno vlogo in nazadnje država. Samo vsi skupaj tako sestavljam tako imenovano četvero vijačnico, vendar z velikim znanjem, ki ga je potrebno pridobivati, in pa predvsem posluhom odnosa do narave in po drugi strani do potreb, ki jih ima uporabnik v prihodnje, ne samo potrošnik. Če se pa osredotočim na les, iščemo skupne rešitve tudi znotraj Strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva za krožno gospodarstvo in ena izmed teh rešitev je recimo tudi bio rafinerija, o kateri se pogovarjamo v prihodnje, in pa seveda druge oblike uporabe lesa. Pri tem je pomembno osveščanje, da krožno ni samo to, kar mi dejansko rečemo zdaj ta posamezni izdelek, ampak dejansko, da ima inovativne pristope, da je eko dizajn in da dejansko pomeni dodano vrednost nekemu izdelku, s katerim bomo prvič srečno zdravi, drugič, da bomo zadovoljili svoje potrebe, in tretjič, da bomo znali ravnati z njim in ga ponovno vračati tja, kamor sodi, lahko v ponovno uporabo ali v recikliranje in da se pravzaprav ta proces lahko večkrat ponovi.